

Mădălina Virginia ANTONESCU

UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI ORGANIZAȚIA INTERNAȚIONALĂ

- STUDIU COMPARATIV DE DREPT INTERNAȚIONAL -



Mădălina Virginia ANTONESCU

UNIUNEA EUROPEANĂ
ȘI
ORGANIZAȚIA
INTERNĂȚIONALĂ

- STUDIU COMPARATIV DE DREPT INTERNAȚIONAL -

Lumen

Iași, 2009

Mădălina Virginia ANTONESCU
Uniunea Europeană și organizația internațională
- Studiu comparativ de drept internațional -

Editura Lumen este acreditată CNCSIS sub nr. 003.
www.edituralumen.ro, www.librariavirtuala.com

Redactor: Morariu Irina Maria

Copyright © Madalina Virginia Antonescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale.

Antonescu, Mădălina Virginia

Uniunea Europeană și organizația internațională

- Studiu comparativ de drept internațional -

/ Mădălina Virginia ANTONESCU

-Editura Lumen, Iași, 2009

Bibliografie

Pag. 575

ISBN- 978-973-166-146-9

341.217(4) UE

Mădălina Virginia ANTONESCU

UNIUNEA EUROPEANĂ
ȘI
ORGANIZAȚIA
INTERNAȚIONALĂ

- STUDIU COMPARATIV DE DREPT INTERNAȚIONAL -

Lumen

Iași, 2009

**Pagin 1 sat
goal inten ionat**

DEDICAȚIE:

Această carte a însemnat, înainte de toate, pentru mine, *o mare aventură spirituală*, în privința relației mele cu lumea, cu Dumnezeu, cu răutatea, fățarnicia și ambiția omenească. În final, *toate ambițiile lumești nu sunt decât deșertăciuni* dar rezultatele muncii noastre în această lume, truda și credința noastră într-o reușită cinstită și onorantă nu sunt inutile. Căci ele ne fac să conștientizăm că nu putem să învingem viața și răutatea cea lumească pornită asupra noastră doar pentru simplul fapt al muncii cinstite și al trudei noastre, *ci este nevoie și de ajutorul cel dumnezeiesc, deci nu doar prin puterile, capacitățile sau talentele noastre*. De aceea, această carte este dedicată din toată inima lui Hristos, Domn și Dumnezeu Adevărat, Mântuitorul Cel cu dragoste de oameni, Cel care ne ridică cu dragoste din hăul răutății noastre omenești și ne dăruiește adevărata înțelepciune și reușită în acest ocean tulbure care este viața noastră. Fără Hristos nu ar fi existat nici această carte, nici lucrarea trudnică, până la epuizare, pe care am desfășurat-o din 2006 până în 2009 ca să o duc la sfârșit. De aceea, cred că tot calvarul pe care mi-a fost dat să îl îndur legat de această lucrare, are și el rostul său ontologic și axiologic: ca să ne învețe o lecție fundamentală pentru toată viața noastră, a mea și a celor ce vor citi această carte, *că întru Hristos se poate birui răutatea cea lumească, și că întru El ajungem noi la capătul trudei și osteneții noastre* de zi cu zi, fie că e vorba de o carte sau de orice altă lucrare din viața noastră. Nimeni nu m-a scos din calvarul pe care l-am îndurat legat de această lucrare, decât numai Hristos, Cel cu dragoste de oameni, dragoste pe care nu am făcut nimic să o merit dar pe care, cel puțin, o recunosc.

De aceea, această carte stă spre mărturie înaintea oamenilor că numai cu Hristos se poate birui lumea, cu tot ce are rău și nedrept în ea, că numai în El putem înțelege *valoarea umanității noastre, a dreptății și a muncii cinstite, a înțelepciunii adevărate, pe care fiecare om trebuie să o urmeze până la sfârșitul vieții sale lumești*.

Pagin 1 sat goal inten ionat

Indice de termeni și de abrevieri:

În cuprinsul prezentei lucrări vom folosi, pentru considerente de unitate a limbajului juridic și rigurozitate a exprimării, următorii termeni:

- Cadrul instituțional al UE;
- Organizații internaționale (și nu „organizații internaționale interguvernamentale);
- Construcție europeană (atunci când ne referim la întreg procesul de integrare europeană, reunind diferite entități precum CE, EURATOM; UE);
- Noua UE (semnificând entitatea pe care statele semnatare ale tratatului de la Lisabona doresc să o înființeze, spre a o deosebi de Uniunea Europeană proclamată prin tratatul de la Maastricht);
- Tratatete (pentru a denumi setul de tratate în vigoare referitoare la UE, adică tratatul de la Maastricht, tratatul de la Amsterdam și cel de la Nisa);
- Tratatete comunitare (spre a denumi tratatete care au dat naștere Comunității Europene și EURATOM), față de cel ce a dat naștere UE;
- Sistemul politic al UE (în contextul adecvat);
- Instituții UE (și nu „instituții comunitare”, atunci când ne referim la cadrul instituțional al UE, așa cum este structurat prin tratatul de la Maastricht), pentru a cuprinde și evoluția cadrului instituțional al UE în formularea tratatului de la Lisabona (care folosește expres termenul de „instituții UE”);
- Instituții comunitare (când ne referim la instituțiile din cadrul instituțional unic, ce acționează, conform competențelor atribuite prin tratatete constitutive, în pilonul comunitar);
- Secretariat (cu majusculă);
- Consiliul UE;

- Parlamentul European/ PE;
- Curtea de Justiție;
- Comisia Europeană;
- Consiliul European;
- Structura instituțională a OI.

Abrevieri:

- AG. ONU- Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite
- AIEA- Agenția Internațională pentru Energie Atomică
- AID- Asociația Internațională de Dezvoltare
- ALADI- Asociația Latinoamericană de Integrare
- ASEAN- Asociația Națiunilor Sud-Est Asiatice
- AUE- Actul Unic European
- BCE- Banca Centrală Europeană
- BIRD- Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare
- BERD- Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare
- BSEC- Organizația Cooperării Economice de la Marea Neagră
- CEDO- Curtea Europeană a Drepturilor Omului
- CE- Comunitatea Europeană
- CECO- Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului
- CEMAC- Comunitatea Economică și Monetară a Africii Centrale
- CEDEAO (ECOWAS)- Comunitatea Economică a Statelor din Africa de Vest
- COREPER- Comitetul Reprezentanților Permanenți
- CIJ/ONU- Curtea Internațională de Justiție din cadrul sistemului ONU
- CPJI- Curtea Permanentă de Justiție Internațională

- CPJP- Cooperarea polițienească și judiciară în materie penală
- ECOSOC- Consiliul Economic și Social
- EurASEC- Comunitatea Economică Eurasiatică
- EURATOM- Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
- EFTA (AELE) – Asociația Europeană a Liberului Schimb
- FAO- Organizația pentru Agricultură și Alimentație
- FEOGA- Fondul European pentru Orientare și Garantare în Agricultură
- FEDR- Fondul European de Reconstrucție și Dezvoltare
- FMI- Fondul Monetar Internațional
- JAI- Justiție și Afaceri Interne
- MERCOSUR- Piața Comună a Sudului
- NAFTA- Acordul Nord-American de Liber Schimb
- NATO- Organizația Tratatului Atlanticului de Nord
- NAC/NATO- Consiliul Atlanticului de Nord
- OACI- Organizația Aviației Civile Internaționale
- OI- organizație internațională (interguvernamentală)
- OIM- Organizația Internațională a Muncii
- OMC- Organizația Mondială a Comerțului
- OMI- Organizația Maritimă Internațională
- OMM- Organizația Meteorologică Mondială
- OMS- Organizația Mondială a Sănătății
- ONU- Organizația Națiunilor Unite
- OPEC- Organizația Statelor Exportatoare de Petrol
- OSA- Organizația Statelor Americane
- OSCE- Organizația de Securitate și Cooperare din Europa
- OCDE- Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică
- OUA- Organizația Unității Africane
- PNUD- Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
- PARLACEN- Parlamentul Centroamerican din cadrul SICA

- PESC- Politica externă și de securitate comună
- SFI- Societatea Financiară Internațională
- SAARC- Asociația Sud - Asiatică pentru Cooperare Regională
- SASEC - Cooperarea Economică Subregională Sud-Asiatică
- SACU- Uniunea Vamală Sud-Africană
- SADC- Comunitatea de Dezvoltare Sud-Africană
- SAI- Sistemul Andin de Integrare
- SICA- Sistemul de Integrare Centroeuropean
- SFI- Societatea Financiară Internațională
- TAOIM- Tribunalul Administrativ al Organizației Internaționale a Muncii
- TANU- Tribunalul Administrativ al Națiunilor Unite
- TCE- Tratatul privind Comunitatea Europeană
- TUE- Tratatul privind Uniunea Europeană
- TFUE- Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (conform denumirii din tratatul de la Lisabona)
- UDEAC- Uniunea Economică și Vamală din Africa Centrală
- UMA- Uniunea Magrebului Arab
- UA- Uniunea Africană
- UNESCO- Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură
- UE- Uniunea Europeană
- UEM – Uniunea Economică și Monetară
- UPU- Uniunea Poștală Universală
- UIT- Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor

Cuprins:

PREFAȚĂ	17
CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE	27
1. Definiția juridică a conceptului de „cadru instituțional al UE” ...	31
2. Un cadru instituțional original încă de la tratatele comunitare (anterior apariției UE)	33
3. Cadrul instituțional unic.....	37
3.1. Contribuția tratatului de la Maastricht în evoluția cadrului instituțional al UE.....	38
3.2. Contribuția tratatului de la Amsterdam în consolidarea caracterului original al cadrului instituțional al UE	39
3.3. Tratatul de la Nisa și lipsa unei reforme fundamentale în privința cadrului instituțional al UE.....	41
3.4. Eșecul Constituției Europene și un nou impas pentru UE legat de refuzul tratatului de la Lisabona de către Irlanda.....	42

PARTEA I ORGANIZAȚIA INTERNAȚIONALĂ INTERGUVERNAMENTALĂ: TEORIE GENERALĂ

<i>A. ORGANIZAȚIA INTERNAȚIONALĂ INTERGUVERNAMENTALĂ: PRECIZĂRI PRELIMINARE</i>	46
1. Definiția organizației internaționale interguvernamentale	49
2. Raporturile organizației internaționale interguvernamentale cu statele membre	53
3. Structura instituțională a organizației internaționale interguvernamentale.....	62
3.1. Organe plenare	66
3.2. Organe restrânse	68

3.3. Secretariatul organizației internaționale	71
4. Funcționarea organizației internaționale	74
4.1. Procesul de adoptare al deciziilor într-o OI.....	75
4.2. Modalități de luare a deciziilor într-o OI.....	77
4.3. Activități normative și cvasi- normative ale OI.....	83
5. Clasificarea organizațiilor internaționale	88

***B. DISTINCȚIA DINTRE ORGANIZAȚIILE
INTERNAȚIONALE DE COOPERARE ȘI CELE DE
INTEGRARE..... 96***

1. Distincția juridică dintre OI de cooperare și cele de integrare sub aspectul actelor juridice adoptate.....	96
2. Distincția juridică dintre OI de cooperare și cele de integrare sub aspectul structurii instituționale.....	98
3. Distincția juridică dintre OI de cooperare și cele de integrare sub aspectul componenței organelor acestora	102
4. Distincția juridică dintre OI de cooperare și cele de integrare sub aspectul competenței organelor și al modului de luare al deciziilor	105
5. Distincția juridică dintre OI de cooperare și cele de integrare sub aspectul relației cu statele membre	117

PARTEA A II-A
ORIGINALITATEA CADRULUI INSTITUȚIONAL AL
UE DIN PERSPECTIVA DREPTULUI
ORGANIZAȚIILOR INTERNAȚIONALE

A. TRĂSĂTURILE UE ÎN COMPARAȚIE CU O ORGANIZAȚIE INTERNAȚIONALĂ (DIN PERSPECTIVA TEORIEI GENERALE A OI).....125

1. O comparație între cadrul instituțional al UE conform tratatului de la Maastricht și cel preconizat de tratatul la Lisabona (aspecte generale) 126
2. Natura juridică originală a UE, cauză a originalității instituțiilor UE 139
 - 2.1. Caracterul original al Uniunii Europene, în temeiul tratatelor în vigoare 144
3. Trăsăturile UE în raport cu o organizație internațională, din perspectiva teoriei generale a organizațiilor internaționale.. 152
 - 3.1. Specificitatea UE în raport cu OI din prisma definiției juridice a OI..... 153
 - 3.2. Specificitatea UE în raport cu OI din perspectiva regimului juridic al creării și dispariției OI..... 171
 - 3.3. Originalitatea UE în raport cu OI, sub aspectul participării statelor la activitățile OI..... 187
 - 3.4. Un cadru instituțional original al Uniunii Europene, în comparație cu structura instituțională a unei OI: aspecte legate de teoria generală a OI..... 202
 - 3.5. Un proces decizional original din cadrul UE, în comparație cu procesul decizional dintr-o OI (aspecte legate de teoria generală a OI)..... 219
 - 3.5.1. Procedura co-deciziei, aplicabilă în pilonul comunitar..... 222
 - 3.5.2. Alte proceduri legislative din pilonul comunitar..... 223
 - 3.5.3. Proceduri decizionale aplicabile în pilonii interguvernamentali PESC și CPJP..... 227
 - 3.5.4. Procedura decizională în materia încheierii acordurilor internaționale..... 231

3.5.5. Alte proceduri decizionale specifice din cadrul UE.....	233
3.5.6. Proceduri decizionale din cadrul unor instituții UE.....	240
3.6. Originalitatea UE în raport cu OI din perspectiva competențelor acordate UE.....	250

***B. ORIGINALITATEA CADRULUI INSTITUȚIONAL
AL UE ÎN COMPARAȚIE CU O ORGANIZAȚIE
INTERNAȚIONALĂ DE COOPERARE..... 256***

1. Originalitatea Parlamentului European în raport cu un organ plenar.....	256
2. Originalitatea Comisiei Europene în raport cu un organ executiv restrâns.....	289
3. Originalitatea Consiliului UE în raport cu două organe principale dintr-o organizație internațională de cooperare: „Adunarea Generală” și un organ restrâns.....	310
3.1. Originalitatea Consiliului UE față de o „Adunare Generală”.	311
3.2. Originalitatea Consiliului UE față de Consiliul de Securitate al ONU.....	322
4. Originalitatea Consiliului European în comparație cu un organ plenar al unei organizații internaționale de cooperare	339
5. Originalitatea Președinției UE în raport cu funcția de Secretar General dintr-o organizație internațională de cooperare	356
6. Originalitatea Curții de Justiție în raport cu o instanță judiciară internațională dintr-o organizație internațională de cooperare	377

***C. ORIGINALITATEA CADRULUI INSTITUȚIONAL
AL UE ÎN COMPARAȚIE CU O ORGANIZAȚIE
INTERNATIONALĂ DE INTEGRARE..... 395***

1. Originalitatea Parlamentului European în raport cu un „parlament” dintr-o organizație internațională de integrare	396
---	-----

2. Originalitatea Comisiei Europene în raport cu un organ executiv din cadrul unei organizații internaționale de integrare	419
3. Originalitatea Consiliului UE în raport cu un organ similar dintr-o organizație internațională de integrare	439
4. Originalitatea Consiliului European în raport cu un organ similar din cadrul unei organizații internaționale de integrare	464
5. Originalitatea Președinției UE în raport cu anumite organe politice similare din organizațiile internaționale de integrare	481
6. Originalitatea Curții de Justiție față de o instituție judiciară dintr-o organizație internațională de integrare	499

<i>D. PROPUNERI DE CALIFICARE A</i>	521
<i>UNIUNII EUROPENE</i>	521

CONCLUZII	534
BIBLIOGRAFIE	544

Continuarea acestui volum o puteți lectura achiziționând volumul de pe

www.editalumen.ro

www.lumenpublishing.com

sau din librăriile noastre partenere.



ISBN 973-166-146-8



Conținutul acestui volum nu
reprezintă în mod necesar
punctul de vedere al Editurii
Lumen sau al finanțatorilor

Publicat cu finanțarea:
media **LUMEN**
www.EdituraLumen.ro